

Het Centrum voor Bedrijfsgechiedenis (CBG) werd in oktober 1971 gesticht in de schoot van het toenmalige Departement Geschiedenis van de UFSIA en werd achtereenvolgens geleid door de professoren Roland Baetens, Alfons K.L. Thijs en Greta Devos. Nadat professor dr. G. Devos in april 2008 met emeritaat ging, werd professor dr. Helma De Smedt verantwoordelijk voor het beheer en de studie van de bedrijfsarchieven. Door de actieve samenwerking met het SCOB, die gaandeweg gegroeid was, werd besloten de beide centra aan elkaar te binden. Het CBG was intussen al lange tijd zo goed als een eenmanszaak geworden.

Zowel de professoren Baetens, Thijs, Devos als De Smedt hadden een fulltime opdracht en waren verbonden aan verschillende faculteiten. Hun talloze publicaties betroffen dan ook niet enkel de bedrijfsgechiedenis, maar behandelden diverse onderwerpen en deelgebieden van de geschiedenis.

We verwijzen graag naar de academische bibliografie van de Universiteit Antwerpen waarin veel van hun publicaties werden opgenomen en naar het *liber amicorum* dat voor ieder van hen naar aanleiding van hun emeritaat werd uitgegeven:

De lokroep van het bedrijf. Handelaars, ondernemers en hun samenleving van de zestiende tot de twintigste eeuw. Liber Amicorum Roland Baetens (Bijdragen tot de geschiedenis, 84 (2001), afl. 1-3), Universiteit Antwerpen – Centrum voor Bedrijfsgechiedenis, 2001 (ISSN 0006-2286).

B. BLONDE, B. DE MUNCK en F. VERMEYLEN, *Doodgewoon. Mensen en hun dagelijks leven in de geschiedenis. Liber Amicorum Alfons K.L. Thijs* (Bijdragen tot de geschiedenis, 87 (2004, afl. 1-2), Universiteit Antwerpen – Centrum voor Stadsgeschiedenis, 2004 (ISSN 0006-2286).

H. GREEFS en I. VAN DAMME (eds.), *In behouden haven. Reflecties over maritieme regio's. Liber Amicorum Greta Devos*, Tielt, Lannoo, 2009 (ISBN 978 90 209 8347 0).

B. BLONDE e.a. (eds.), *Overheid en economie. Geschiedenissen van een spanningsveld. Bundel opgedragen aan prof. em. Helma De Smedt*, Brussel, UPA University Press Antwerp, 2014 (ISBN 978 90 5718 090 3).

Enkele van hun publicaties, specifiek in verband met bedrijfsgeschiedenis, de geschiedenis van bedrijven of bedrijfssectoren, mogen hier worden vermeld:

- R. BAETENS, *De nazomer van Antwerpens welvaart. De diaspora en het handelshuis De Grootte tijdens de eerste helft der 17de eeuw* (Gemeentekrediet van België. Historische uitgaven Pro Civitate, reeks in -8°, nr. 45), 2 dln., Brussel, Gemeentekrediet, 1976.
- R. BAETENS, *De roep van het paradijs: 150 jaar Antwerpse Zoo*, Tielt, Lannoo, 1993.
- R. BAETENS e.a. (eds.), *Brepols, drukkers en uitgevers, 1796-1996*, Turnhout, Brepols, 1996.
- R. BAETENS e.a., *Spiegels van Mercurius : Plouvier & Kreglinger : tweehonderd jaar handel en maritiem transport te Antwerpen*, Deurne, 1998.
- R. BAETENS, 'Enkele beschouwingen vanuit de praktijk omtrent de beoefening van de bedrijfsgeschiedenis', in: G. DEVOS (ed.), *Bedrijfsgeschiedenis, een uitdaging. Studiedag naar aanleiding van 25 jaar Centrum voor Bedrijfsgeschiedenis UFSIA-Universiteit Antwerpen* (Miscellanea Archivistica. Studie 99), Brussel, Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën, 1998, p. 27-39.
- R. BAETENS, 'De geschiedenis van het bedrijf'; in: P. DE SOMER (ed.), *175 jaar Van Genechten n.v. 1834-2009*, Turnhout, 2009, p.
- A.K.L. THIJS, *De zijdenijverheid te Antwerpen in de zeventiende eeuw* (Gemeentekrediet van België. Historische uitgaven Pro Civitate, reeks in -8°, nr. 23), Brussel, 1969.
- A.K.L. THIJS, *Van "werkwinkel" tot "fabriek", de textielnijverheid te Antwerpen (einde 15de-begin 19de eeuw)* (Gemeentekrediet van België. Historische uitgaven Pro Civitate, reeks in -8°, nr. 69), Brussel, 1987.
- A.K.L. THIJS, *Antwerpen internationaal uitgeverscentrum van devotieprenten 17de-18de eeuw* (Miscellanea Neerlandica, vol.7), Leuven, Peeters, 1993.

- A.K.L. THIJIS, 'Geschiedenis uit bedrijfsarchieven', in: *Economisch en Sociaal Tijdschrift*, 26 (1972), p. 70-73.
- A.K.L. THIJIS, 'Bedrijfsgeschiedenis in België: peiling naar de ontwikkeling van mentale achtergronden', in: *Economisch- en sociaal-historisch jaarboek*, 52 (1989), p. 31-41.
- A.K.L. THIJIS, 'De Mechelse boekdrukkerij P.J. Hanicq als uitgeefster van populair beeldmateriaal (1817-1855)', in: *De Gulden Passer*, 75 (1997), p. 183-237.
- G.DEVOS en G. ELEWAUT, *CMB 100. Een eeuw maritiem ondernemerschap 1895-1995*, Tielt, 1995.
- G. DEVOS, *Katoen Natie 150 jaar*, 2 dln., Tielt, Lannoo, 2002-2003.
- G. DEVOS e.a., *Gids van bedrijfsarchieven en archieven bij werkgevers-, werknemers- en beroepsverenigingen in de provincie Antwerpen* (Algemeen Rijksarchief en rijksarchief in de provinciën. Gidsen, 59), Brussel, 2002.
- G. DEVOS, "'The First shall be the last": recent developments in Belgian business history. A first introduction' in: *European Yearbook of Business History*, 2 (1999), p. 21-34.
- F. DE GOEY en G. DEVOS, 'Ontstaan en uitbouw van de bedrijfsgeschiedenis', in: C. VANCOPPENOLLE (ed.), *Een succesvolle onderneming. Handleiding voor het schrijven van een bedrijfsgeschiedenis*, Brussel, 2002, p. 63-77.
- G. DEVOS, 'Agfa Gevaert and Belgian multinational enterprise', in: G. JONES en H. G. SCHRÖTER (eds.), *The rise of multinationals in continental Europe* (The new business history series), Aldershot, 1993, p. 201-213.
- H. DE SMEDT, *Charles Proli, Antwerps zakenman en bankier, 1723-1786 : Een biografische en bedrijfshistorische studie* (Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België: Klasse der Letteren, vol. 108), Brussel, 1983.
- H. DE SMEDT, 'De Société Générale tijdens de periode 1822-1848: haar evolutie van domeinbank naar gemengde bank', in: H. VAN DER WEE (ed.), *De Generale Bank, 1822-1997*, Tielt, Lannoo, 1997, p.13-63.

- H. DE SMEDT, 'Hoe fijner glas, hoe spoediger gebroken', in: *Post factum : jaarboek voor geschiedenis en volkskunde*, Antwerpen, Provinciale Commissie voor Geschiedenis en Volkskunde, 4 (2012), p. 71-105.
- H. DE SMEDT, 'Een bakje troost... Een beknopte geschiedenis van het Antwerpse koffiebedrijf l'Union Commerciale et Industrielle S.A. (De Handels- en Nijverheidsvereniging NV) La Javanaise, 1900-1970', in: *Post factum : jaarboek voor geschiedenis en volkskunde*, Antwerpen, Provinciale Commissie voor Geschiedenis en Volkskunde 2 (2010), p. 145-184.
- H. DE SMEDT, 'In de stroom van de tijd: beknopte geschiedenis van een meer dan honderdjarige: de Antwerpse S.A. Banque de Commerce - NV Handelsbank, 1893-1999', in: *Bijdragen tot de geschiedenis*, 84 (2001), afl. 1-3, p. 109-120.
- H. DE SMEDT, 'Een archieftocht doorheen ruim 200 jaar bancaire geschiedenis. De 18de-eeuwse Antwerpse bank C.J.M. De Wolf en haar evolutie tot de huidige bank Crédit Lyonnais Belgium', G. DEVOS (ed.), *Bedrijfsgeschiedenis een uitdaging. Studiedag naar aanleiding van 25 jaar Centrum voor Bedrijfsgeschiedenis UFSIA-Universiteit Antwerpen* (Miscellanea Archivistica. Studie 99), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, p. 13-15 .

Het CBG-archief bevat diverse interessante archiefbestanden en bevindt zich op de Stadscampus, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen. De archieven kunnen worden geraadpleegd na contact met H. DE SMEDT helma.desmedt@uantwerpen.be.

Naast een aantal kleine bestanden bewaart het CBG onder meer een omvangrijke verzameling documenten van respectievelijk (de periode waarop de documenten betrekking hebben staat vermeld tussen haakjes):

- De Antwerpse N.V. *De Handels- en Nijverheidsvereniging – S.A. L'Union Commerciale et Industrielle* (1900-1969);
- *Stoopen en Meeus, verffabriek*, Antwerpen (1894-1960);
- *Koch et Reis, Société en nom collectif sous la dénomination de Raffinerie du Nord*, Antwerpen (1868-1960);
- *N.V. Brouwerij Charles de Koninck* (1912-1961);

- *Uitgeverij-Drukkerij Dessain, Mechelen (1854-1969);*
- *N.V. Van den Heuvel, cementfabriek, Hemiksem (1905-1966) ;*
- *Manufactures Céramiques d'Hemixem Gilliot et Co, Hemiksem (1903-1978) ;*
- *Société Générale de Matériel d'Entrepreneurs –Usine Moser, Herentals (1913-1963)*
- *Ed De Beukelaer en Co. en N.V. De Beukelaer's Fabrieken. Biscuits en chocolade Antwerpen (1887-1966) ;*

Helma Houtman-De Smedt

31 januari 2016